

Juridiska fakultetskansliet

Finansdepartementet

Remissvar avseende promemorian Nya regler mot bedrägerier och annat vilseledande genom elektroniska kommunikationer

Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet tillstyrker regeringens förslag om nya regler mot bedrägerier och annat vilseledande genom elektroniska kommunikationer. Förekomsten av bedrägerier eller vilseledande beteende via elektroniska kommunikationstjänster ökar i takt med att samhället bli alltmer digitaliserad. Förslaget att införa ett krav på tillhandahållare av nummerbaserade interpersonella kommunikationstjänster att inte överföra vissa identifierade elektroniska meddelanden för att kunna motverka bedrägerier och annat missbruk av elektroniska kommunikationstjänster är nödvändigt för att kunna bekämpa brottslighet. Detta föreslagna krav är också viktigt för att säkerställa tillit för samhällets digitala tjänster samt skydda individer i samhället som redan befinner sig i en utsatt läge på grund av det digitala utanförskapet, till exempel äldre medborgare.

Juridiska fakultetsnämnden vill samtidigt understryka följande:

- 1) Enlig förslaget överlämnas möjligheten till en tillhandahållare av nummerbaserade interpersonella kommunikationstjänster att bestämma, utifrån dennes egen verksamhet, vilka åtgärder som krävas för att uppfylla skyldigheten att inte överföra elektroniska meddelande som misstänks ha syftet att bedra eller vilseleda människor. I promemorian antyds att kontroll av omständigheter för att kunna genomföra skyldigheten är tekniskt möjligt med automatiserade medel. Av promemorian framgår att Post- och telestyrelsen (PTS) ska föra ett register över uppgifter om anmälda användarnamn för sms och att en tillhandahållare av nummerbaserade interpersonella kommunikationstjänster via ett automatiserad förfarande ska kunna kontrollera avsändarnamn som används vid A2P-sms mot registret (s. 16). Promemorian hänvisar inte till möjligheten att artificiell intelligens (AI) kommer att kunna utnyttjas i blockeringsförfarande. Med tanke på den takten i vilken digitalisering sker i samhället, är dock risken stor att

användandet av AI kommer bli nödvändigt. Användandet av AI kommer vara nödvändigt både för att tillhandahållare av nummerbaserade interpersonella kommunikationstjänster ska kunna efterleva sin skyldighet och för att PTS ska kunna förvalta registret av anmälda avsändarnamn. Därför bör man i det fortsatta lagstiftningsarbetet ta hänsyn till de risker som uppstår med den ökade användandet av AI i den mån att mer komplex AI (så-kallad "black box AI") används för att uppnå vissa mål.

- 2) Promemorian antyder att risken att ett elektronisk meddelande felaktigt stoppas av en tillhandahållare av nummerbaserade interpersonella kommunikationstjänster från att överföras är liten med tanke på de tilltänkta tekniska lösningarna och automatiserade kontroller. I detta avseende bör man dock ha förståelse för att tekniken kan generera fel beslut, exempelvis på grund av felprogrammering eller för att ett system med inslag av AI kan uppträda på ett oberäkneligt sätt. Med tanke på detta föreslår Juridiska fakultetsnämnden att det i det fortsatta lagstiftningsarbetet tydliggörs att de tekniska lösningarna förutsätts kunna hantera de legala principer som främjar mänsklig översyn såsom "human in the loop" och med en mekanism för att överklaga ett felaktigt beslut.
- 3) En vanlig förekommande företeelse inom den tekniska utvecklingen är att ett system tas i bruk för ett ändamål, men så småningom används för ett annat ändamål som inte har koppling till det ursprungliga ändamålet (engelska: "function creep"). Det är viktigt att utvecklingen av teknologi sker på ett sätt som främjar tekniska och organisatoriska möjligheter till att begränsa användandet av tekniken till dess tilltänka syfte. Även detta är viktigt att beakta i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Sammanfattningsvis tillstyrker Juridiska fakultetsnämnden promemorian Nya regler mot bedrägerier och annan vilseledande genom elektroniska kommunikationer med förbehåll för ovan angivna synpunkter.

Remissvaret har på fakultetsnämndens uppdrag beslutats av dekanus, professor Pernilla Leviner. Yttrandet har beretts av docent Stanley Greenstein. Föredragande har varit utredare Karolina Alveryd. Yttrandet har expedierats av Juridiska fakultetskansliet.

Pernilla Leviner

Karolina Alveryd